

Drikkevann og helse

Vann er vårt viktigste næringsmiddel og helt nødvendig til den daglige hygiene. Tilfredsstillende vannkvalitet er derfor en viktig innsatsfaktor i det forebyggende helsearbeidet.

I Norge har vi fra naturens side et godt utgangspunkt for vannforsyningen, i motsetning til i svært mange andre land. Vi har nok vann, og vannkvaliteten er de fleste steder god. Likevel er det i følge Folkehelsa fortsatt ca. 700 små og mellomstore vannverk som må gjøre tiltak før de kan levere tilfredsstillende og trygt vann til abonnentene. Om lag 500.000 personer mottar vann fra disse vannverkene, som i store trekk mangler desinfeksjon og/eller anlegg for reduksjon av innholdet av naturlig organisk materiale (NOM).

Konsekvensene av manglende desinfeksjon ble tydeliggjort ved Salmonella-utbruddet i Herøy kommune i begynnelsen av 1999, da et privat vannverk slapp udesinfisert vann ut på nettet i en tidsbegrenset periode. Om lag 1% av innbyggerne i kommunen ble syke, og det ble store økonomiske konsekvenser for fiskeindustrien.

Høyt innhold av organisk materiale i vannet kan gi en rekke ulemper, som uønsket farge, lukt og smak, det kan vanskeliggjøre desinfeksjonen, medføre dannelse av uheldige desinfeksjonsbiprodukter og gi tilslamming og bakterievekst i ledningsnett.

Nytteverdien av å investere i anlegg for desinfeksjon og eventuell fargefjerning burde være tydelig for både abonnenter, vannverkseiere og politikere. Likevel synes det mange steder å være en inngrodd motvilje mot å gjøre tiltak. Dette kan blant annet skyldes uvitenhet om mulige helsemessige konsekvenser. Det er derfor viktig med fortsatt fokus på de helserelaterte utfordringene ved vannforsyningen. Ved å informere abonnentene om viktigheten av tilfredsstillende vannkvalitet, vil vannverkseierne lettere oppnå aksept for å øke årsgebyrene, slik at det er mulig å finansiere nødvendige tiltak.

Norske vannverk bør dessuten i større grad satse på å markedsføre sitt produkt, som er et svært billig næringsmiddel sammenliknet med "konkurrerende" produkter som flaskevann og leskedrikker. Å drikke godt vann i rikelige mengder gir økt velvære og kan forebygge sykdommer. En mer offensiv markedsføring vil kunne bidra til en helsemessig positiv endring av folks drikkevaner samtidig som det vil kunne gi økt forståelse for nødvendige investeringer i vannforsyningssektoren i årene som kommer.

NORSK VANNFORENING